

PODACI O USTANOVI/ŠKOLI	PODACI O AUTORIMA/AUTORKAMA
Naziv škole: OŠ "Jovan Kursula"	Danijela Rašić, profesorka razredne nastave
Mesto, opština: Varvarin, Varvarin	
Školska uprava: Kruševac	
Opis primera dobre prakse IO	
Saradnja sa drugim učesnicima obrazovno – vaspitnog procesa	
Ključne reči: osnovna škola, teškoće u razvoju govora	
Opis obrazovne situacije i okruženja	
<p>U prethodnoj generaciji, koja je sada u 7. razredu, u odeljenju sam imala učenika sa kojim sam radila po IOP-u.</p> <p>U prvom razredu, prvog dana sam upoznala dečaka plavih očiju koji nije želeo da se odvoji od majke i da bez nje uđe u učionicu. Sve što je izgovarao za mene je prvog dana bio samo skup nerazgovetnih glasova. Čak i u komunikaciji sa majkom često je koristio gestikulaciju i mimiku. U prvom mesecu smo radili na odvajanju od majke i mom trudu da razumem njegov govor. U početku je majka sedela sa njim u klupi, a onda je prešla da sedi iza svih učenika. Sa njim je tada počeo svakog dana da sedi drugi učenik. Dogovor sa ostalim učenicima je bio da mu pomažu, a sa njim, da traži pomoć od mene ili od drugova. Majka je zatim napuštala sve duže i duže učionicu, dok nismo jednog dana stigli do toga da je nije bilo celog dana u školi. Od tog dana je prihvatio da kao i ostali učenici sam ulazi u školu i učionicu.</p> <p>Razgovorom sa roditeljima, lekarom opšte prakse, pedagogom škole a prvenstveno stalnim posmatranjem stvorila sam sliku o učeniku. On je dete iz potpune porodice i ima starijeg brata. Do treće godine njegov razvoj je bio kao i kod sve dece tog uzrasta. U trećoj godini je preležao niz teških bolesti, od kojih je jedna, infarkt mozga. Posledice su bile očigledne, imao je različite teškoće, a najviše je bio oštećen govor. Posle ovih bolesti, praktično je krenuo sa učenjem govora iz početka. Nije mogao da kontroliše donju vilicu i nije gutao pljuvačku. Koristio je gestikulaciju. Smetala mu je velika galama</p> <p>Sa učenicima iz odeljenja sam se dogovorila da insistiramo da on govori, da samo u krajnjem slučaju reagujemo na gestikulaciju. Njegov govor smo već u tom periodu i učenici i ja razumeli.</p> <p>U početku, roditelji nisu prihvatili ideju da učenik radi po IOP-u. Nakon nekoliko razgovora obavljenih sa pedagogom škole, sa mnom, a i kada je majka ujedno i sama uvidela da on ne može da prati gradivo istim tempom kao drugi učenici dali su pristanak za rad po IOP-u. Tako da je ovaj učenik radio po IOP-u od trećeg klasifikacionog perioda 1. razreda. U periodu pre toga rađena je individualizacija sa njim.</p>	
Opis dobre prakse	

Zbog otežanog govora početno čitanje i pisanje je bilo otežano. Dugo smo radili sa slovaricom. Radila sam vežbe koje sam dobijala mejlom od logopeda. U drugom razredu počeo je da piše samostalno kraće reči i da kraće reči čita tako što glasove povezuje u slogove. Postepeno smo uvodili pisanje dužih reči i kraćih rečenica. Nije usvojio pisana slova, ali je do kraja 4. razreda savladao i štampana slova latinice. Na časovima obrade novog teksta pažljivo je slušao moje čitanje. Uvek sam mu davala priliku da odgovori usmeno na pitanja kada on to poželi. Kada je počeo da piše davala sam mu jednostavnije zahteve i vrlo često sam davala i dodatno objašnjenje. Zadaci koje je radio su tipa dopuni, zaokruži, precrtaj, pročitaj i nacrtaj, poveži. Pitanja su bila na listićima. Da se ne bi osećao izdvojenim često sam nastavne listiće davala i ostalim učenicima sa zahtevima koji su prilagođeni njima. Kada je naučio da prepisuje sa table, pisala sam štampanim slovima, a ostali učenici su prepisivali pisanim slovima u svojim sveskama. Pisanje velikog slova nismo uspeli da usvoji do kraja 4. razreda. Usvojio je neke osnovne gramatičke pojmove, znao je da odredi imenice i glagole i da podvuče subjekat i predikat u prostim rečenicama. Pisao je samostalno po nekoliko kraćih rečenica na zadatu temu. On je kod kuće imao veliki broj različitih životinja, naročito živine o kojima se sam brinuo. Često smo tražili od njega da nam priča o svojim životinjama, tako da je vežbao govor i sastavljanje rečenica.

Iz Matematike dugo smo radili sa didaktičkim materijalom jer je imao problem sa prebrojavanjem elemenata jednog skupa. Osim žetona i štapića koristili smo kestenje, kamenčiće, cvetiće, listove, grančice, šišarke i dr. što su drugi učenici donosili kao poklon njemu. Koristili smo i razrednu računaljku. U drugom razredu smo radili sabiranje i oduzimanje u 1. i 2. desetici crtanjem, dodavanjem, precrtavanjem i prebrojavanjem kružića. Na kraju 4. razreda naučio je da sabira i oduzima brojeve prve stotine sa potpisivanjem bez prelaza desetice, samostalno je rešavao jednostavne tekstualne zadatke sa kraćim tekstom. Naučio je i da čita brojeve prve hiljade. Voleo je likovno da se izražava i to naročito drvenim ili voštanim bojicama. Često je i sam ilustrovaio tekstove koje radimo ili pesmice iz muzičkog koje smo mi pevali. On nije mogao, a nije ni želeo da peva. Motorika mu je očuvana tako da mu je rukopis veoma uredan, kao i crteži. Bio je oslobođen časova fizičkog, ali smo uvek pronalazili igre koje može i on da se igra sa ostalom decom u jednom delu časa. Uživao je u grupnom obliku rada i bio je veoma aktivan pogotovo na časovima Sveta oko nas i Prirode i društva kada su radili oglede.

Od samog početka sam insistirala na njegovom učešću u svim vannastavnim aktivnostima. Učestvovao je u svim priredbama i u okviru odeljenja i u onim koje su bile javne. Nije želeo da peva, niti da govori pred publikom van učionice, ali je uvek postojala uloga čiji bi nosilac bio on. Učestvovao je i u predstavi koju smo izvodili nekoliko puta pred različitom publikom.

Učenik je bio prihvaćen od svih učenika u odeljenju. Rado su mu pomagali i igrali se sa njim, odlazili su kod njega kući i zvali ga u goste. U trećem razredu je bio u školi u prirodi. Majka je išla kao pratilac. Tamo je bez ikakvih predrasuda bio prihvaćen i od dece iz drugih škola. Jedini njegov zahtev je bio da bude okrenut leđima učenicima iz drugih odeljenja da ga ne gledaju kako jede. Taj problem nije imao u našoj školi.

Uspostavio je kontakt sa učenicima iz drugih škola i putem fejsbuka se dopisivao sa njima. Kada je učio latinicu, putem fejsbuka dopisivao se sa drugovima iz odeljenja i sa

mnom.

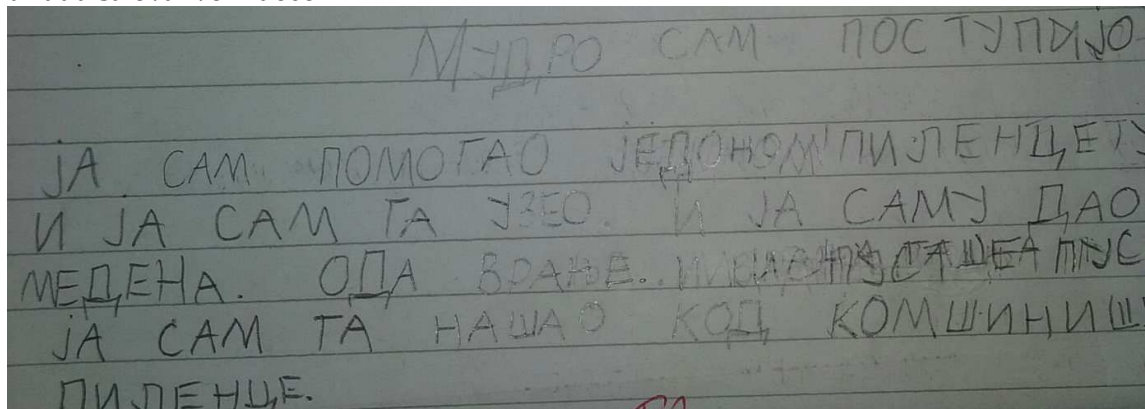
Pre početka školske godine, njegovoga polaska u peti razred, pa potom i na kraju septembra meseca održani su sastanci sa svim nastavnicima koji predaju petom razredu. Na prvom sastanku sam ih upoznala sa opštom slikom o učeniku, njegovim potrebama, stečenim znanjem, načinom učenja,.. Na drugom sastanku sam odgovarala na pitanja koje su kolege postavljale meni, u vezi njim. Učenik se uz pomoć kolega i učenika uspešno uklopio u novu sredinu. Sa njim je od početka 5. razreda učenica iz našeg odeljenja koja priskače u pomoć ako ga neko od nastavnika ne razume šta je rekao. On ima vrlo dobar uspeh i i dalje radi po IOP-u.

Ono zbog čega sam posebno ponosna je to što je učenik dolazio nasmejan u školu i odlazio nasmejan iz škole. Drago mi je što je prihvaćen i u novoj sredini (matičnoj školi), da stalno napreduje i da želi i više da nauči i napreduje.

Napredak svakog učenika doživljam kao svoj uspeh. Napredak ovog učenika smatram njegovim, svojim ali i uspehom ostalih učenika u odeljenju. Ovog uspeha ne bi bilo da su se učenici drugačije postavili. Stalna saradnja sa roditeljima, njihova upornost, saradnja logopeda i mene, saradnja pedagoga sa roditeljima i sa mnom su takođe doprineli da učenik raste zadovoljan. Uspeh je postignut i zato što je učenik napredovao sopstvenim tempom, lagano, bez bilo kakvog pritiska. Radio je onoliko koliko može za vreme časa. Nekada se dešavalo da uradi samo jedan zadatak od pripremljenih za taj dan ili da sve što uradi uradi pogrešno. Ostavljali smo zadatke po strani, pa ih je završavao kod kuće, ili na dopunskoj kada se osećao bolje ili kod logopeda na vežbama. Bilo nam je važno da odradi zadatke onda kada se oseća sposobnim za to. Pozitivno je bilo i to što je poštovao pravila ponašanja i nije ometao ostale učenike u radu, čak i onda kada se njemu nije radilo iz zdravstvenih razloga.

Danas je ovaj učenik uspešan u školi, naučio je da vozi bicikl, nabavili su mu flaster iz inostranstva koji mu omogućava da guta pljuvačku, tako da ne kvasi garderobu i ne mora da se presvlači. Kada ga sretnem vidim u plavim očima sreću i radost, što je najbitnije.

Zahvaljujući njemu mnogo toga sam naučila da bih mu se približila i da školu ne shvati kao opterećenje. Još jednom ponavljam da ipak mislim da je uloga vršnjaka veoma bitna u radu sa ovakvom decom.

Rad učenika N. J. u 4. razredu

Profesionalna dobit

Na samom početku sam bila zbunjena, nisam mogla da izvršim evaluaciju rada sa učenicom koji ne usvaja gradivo istim tempom kao i ostali učenici. Odlaskom na par seminara i čitanjem stručne literature, kao i kroz razgovor sa pedagogom uspela sam da shvatim šta je prioritet za njega. Brzo sam se uhodala u pripremi radnog materijala za učenika. U razgovoru sa koleginicama iz drugih škola sam shvatila da svako dete koje radi po IOP-u zahteva poseban pristup, ne može se ukalupiti i koristiti gotov materijal. Svakom od ove dece treba poseban pristup i posebni zadaci. Postala sam stalni član Tima za inkluziju u školi. Svoje iskustvo u pisanju planova prenosim mlađim kolegama. Posebna dobit je što sam bila spremna za rad sa učenicom u novoj generaciji, koji radi po IOP-u. Iako je priča posve drugačija bila sam mnogo opuštenija i spremna za prevazilaženje svih „problema“ koji se javljaju.